

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 216/2015-33

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. decembra 2015 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a zo sudcov Lajosa Meszárosa a Ladislava Orosza prerokoval prijatú sťažnosť [REDAKČIA], zastúpeného advokátom [REDAKČIA], [REDAKČIA], ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 168/2010 zo 14. januára 2013, za účasti Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDAKČIA], podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 168/2010 zo 14. januára 2013 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Cdo 168/2010 zo 14. januára 2013 z r u š u j e a v e c v r a c i a Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je p o v i n n ý [REDAKČIA] u h r a d i ť trovy konania v sume 331,11 € (slovom tristotridsaťjeden eur a jedenásť centov) na účet jeho právneho zástupcu [REDAKČIA]

Na základe tvrdenia NS SR, že uvedené plnomocenstvo sme mu nedodali, podali sme návrh na reklamačné konanie číslo R-004019-13-00032 dňa 4. 2. 2013...

Výsledok reklamačného konania konštatuje reklamáciu ako neopodstatnenú. Zásielka bola doručená 4. 12. 2012 prevzal splnomocnenec PS5844/J0.

Táto skutočnosť je preukázateľná z knihy doručenej pošty porušovateľa, ktorú nech predloží NS SR.

Cítim sa poškodený na svojich subjektívnych právach s poukazom na opísaný priebeh skutkového stavu celej záležitosti. Ide o také porušenie, ktoré nie je napravitel'né a odstrániteľ'né činnosťou všeobecného súdu a ktoré nemožno napraviť procesnými prostriedkami, ktoré sú obsiahnuté v O. s. p.

Sťažovateľka splnila predpoklady ustanovené zákonom stať sa účastníkom súdneho konania so všetkými procesnými právami a povinnosťami...

Boli porušené tieto práva a slobody sťažovateľa, ktoré sú zaručené článkami 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

... Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky si uplatňujem na Ústavnom súde Slovenskej republiky ochranu základných práv a slobôd, nakoľko o ich ochrane nerozhoduje iný súd, lebo ide o meritórne a konečné rozhodnutie.»

Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1), čl. 48 ods. 2) Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru a o ochrane ľudských práv a základných slobôd boli uznesením sp. zn.: 1 Cdo 168/2010 Najvyššieho Súdu Slovenskej Republiky zo dňa 14. januára 2013 porušené.

2. Ústavný súd SR v zmysle § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o organizácii ústavného súdu zrušuje Uznesenie sp. zn.: 1 Cdo 168/2010 Najvyššieho Súdu Slovenskej Republiky zo dňa 14. januára 2013 a vec mu vracia na ďalšie konanie,

3. Najvyšší súd SR je povinný zaplatiť sťažovateľke náhradu trov konania pre JUDr. M. K. v celkovej sume 331,11 € s DPH (tristotridsaťjeden eur a jedenásť centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní uznesením z 1. apríla 2015 prijal sťažnosť podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu zo 14. januára 2013, na ďalšie konanie.

Po prijatí sťažnosti ústavný súd 21. apríla 2015 vyzval najvyšší súd, aby sa vyjadril k sťažnosti a aby oznámil, či trvá na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie.

Predsedička najvyššieho súdu sa k sťažnosti vyjadrila v prípise sp. zn. KP 3/2015 Cpj 18/2015 z 8. apríla 2015, v ktorom poukázala na predmet konania, na napadnuté uznesenie najvyššieho súdu zo 14. januára 2013 a následne uviedla:

„Sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že svoju povinnosť – predložiť plnú moc udelenú advokátovi na jeho zastupovanie v dovolacom konaní, splnil. Plnomocenstvo z 30. novembra 2012 bolo zaslané doporučeným listom pod podacím číslom PR8940133682S a podľa výsledku reklamačného konania zásielka bola najvyššiemu súdu doručená 4. decembra 2012; prevzatá bola splnomocnencom PS5844/10.

Občiansky súdny poriadok v ustanovení § 241 ods. 1 druhá veta O. s. p. zakotvuje tzv. povinné zastúpenie dovolateľa, ktorého účelom je, aby účastníkovi, ktorý sám právnické vzdelanie nemá, bola poskytnutá kvalifikovaná právna pomoc, aby dovolanie vyhovovalo požiadavkám ustanovenia § 241 ods. 1 a 2 O. s. p. a aby dovolací súd tak mohol rozhodnúť bez zbytočných prieťahov. Nedostatok zastúpenia dovolateľa kvalifikovaným zástupcom bráni dovolaciemu súdu o veci ďalej konať. Ustanovenie §241 ods. 1 veta druhá O. s. p. je ustanovením kogentnej povahy, ktoré nepripúšťa výnimky.

Skutočnosť, že sťažovateľ v čase rozhodovania dovolacieho súdu nebol zastúpený advokátom bola evidentná.

Z uvedených dôvodov navrhujem sťažnosti nevyhovieť...“

Sťažovateľ prostredníctvom právneho zástupcu podal svoje stanovisko k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu v podaní z 8. júna 2015, v ktorom uviedol:

«Namietam citované vyjadrenie v celom rozsahu.

Absolútne sa nemôžem stotožniť s prvou vetou na strane – 3 - citujem „Skutočnosť, že sťažovateľ v čase rozhodovania dovolacieho súdu nebol zastúpený advokátom bola evidentná“.

Podotýkam na fakt, že na základe výzvy Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. 11. 2012, ktorú sťažovateľka prevzala dňa 27. 11. 2012 a v ktorej nám bola poskytnutá 10 dňová lehota na predloženie plnomocenstva. Túto svoju povinnosť sme si splnili dňa 30. 11. 2012 podaním na pošte a zásielka bola najvyššiemu súdu doručená 4. decembra 2012, prevzatá bola splnomocnencom PS5844/10 čo potvrdil aj sám Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom vyjadrení.

Najvyšší súd Slovenskej republiky mal dostatok času na oboznámenie sa s plnomocenstvom novo zvoleného advokáta do rozhodovania o veci, ktoré sa konalo dňa 14. januára 2013.

Preto Ústavnému súdu navrhujem vyhovieť našej sťažnosti...»

Najvyšší súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti uviedol, že netrvá na tom, aby ústavný súd o prijatom návrhu nariadil ústne pojednávanie. Právny zástupca sťažovateľa v podaní z 8. júna 2015 trval na ústnom pojednávaní. Následne na výzvu ústavného súdu sťažovateľ v podaní z 10. novembra 2015 oznámil, že upúšťa od ústneho pojednávania, keďže nemá „*nové návrhy na dokazovanie a ani nové dôkazy na predloženie*“.

Vzhľadom na oznámenia právneho zástupcu sťažovateľa a predsedníčky najvyššieho súdu, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže dospel k záveru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať

uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvozené závery boli

zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

Do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí aj ochrana, ktorá sa účastníkovi konania poskytuje v dovolacom konaní, t. j. v konaní, v ktorom sa na základe mimoriadneho opravného prostriedku domáha ochrany pred dovolacím súdom z dôvodov, ktoré výslovne upravuje procesné právo. Ak účastník konania splní predpoklady vyžadované zákonom pre poskytnutie ochrany v mimoriadnom opravnom konaní, všeobecný súd mu túto ochranu musí poskytnúť v rozsahu, v akom sa preukáže existencia dôvodu na poskytnutie súdnej ochrany v takom konaní. Poskytnutie tejto ochrany však neznamená právo na úspech v mimoriadnom opravnom konaní (IV. ÚS 106/2010).

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (napríklad IV. ÚS 77/02, II. ÚS 264/04, IV. ÚS 106/2010) do obsahu základného práva na súdnu ochranu patrí právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá má základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. To platí aj pre výklad a používanie procesnoprávných predpisov (čl. 46 ods. 4 a čl. 51 ods. 1 ústavy), ktoré upravujú podmienky konania, ku ktorým patria aj procesné podmienky dovolacieho konania ako mimoriadneho opravného postupu najvyššieho súdu.

Ústavný súd tiež konštatuje, že vo svojej rozhodovacej činnosti už viackrát uviedol (I. ÚS 24/00, III. ÚS 110/03, III. ÚS 70/07, IV. ÚS 75/2014), že otázka splnenia podmienok konania pred všeobecnými súdmi by mohla byť predmetom kritiky zo strany ústavného súdu len výnimočne, t. j. vtedy, ak by vyvodené závery všeobecných súdov boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne a zároveň by mali za následok porušenie nejakého základného práva alebo slobody.

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodit' z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci.

Najvyšší súd napadnutým uznesením zo 14. januára 2013 konanie o dovolaní sťažovateľa zastavil. V odôvodnení poukázal na rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 16. apríla 2009 a tiež na rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 24. júna 2010. Uviedol, že sťažovateľ podal proti rozsudku odvolacieho súdu dovolanie, ktorým žiadal tento rozsudok zrušiť. S poukazom na § 103, § 104 ods. 2 a na druhú vetu § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) najvyšší súd skúmal splnenie podmienok dovolacieho konania – osobitne podmienky povinného kvalifikovaného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní – pričom uviedol:

„Nedostatok podmienky povinného zastúpenia dovolateľa v dovolacom konaní je možné odstrániť tým, že si dovolateľ zvolí kvalifikovaného zástupcu a k dovolaniu pripojí jeho plnomocenstvo. Ak tak neurobí, a to ani na výzvu súdu, súd dovolacie konanie zastaví.

V danom prípade Najvyšší súd Slovenskej republiky v rámci skúmania podmienok dovolacieho konania z údajov zverejnených na internetovej stránke www.sak.sk zistil, že právny zástupca žalobcu [REDAKOVANÉ], ktorý zastupoval žalobcu v dovolacom konaní už nie je vedený v zozname advokátov. Následne telefonickým dopytom na Slovenskú advokátsku komoru zistil, že [REDAKOVANÉ] bol z tohto zoznamu vyčiarknutý vo februári 2012, a to z dôvodu úmrtia. Vzhľadom na to, že podmienka povinného právneho zastúpenia dovolateľa v zmysle § 241 ods. 1 druhá veta O. s. p. musí byť splnená v priebehu celého dovolacieho konania, Najvyšší súd Slovenskej republiky 22. novembra 2012 vyzval žalobcu, aby v lehote 10 dní dovolaciemu súdu predložil buď nové plnomocenstvo udelené advokátovi na zastupovanie v dovolacom konaní alebo poverenie pre svojho zamestnanca (člena) s právnickým vzdelaním spolu s doloženým príslušným dokladom, ktorý bude za neho v tomto konaní konať s poučením, že v prípade, že spomínaný nedostatok nebude v stanovenej lehote odstránený, dovolací súd konanie o dovolaní zastaví (§ 243c O. s. p. v spojení s § 104 ods. 2 O. s. p.). Žalobkyňa napriek výzve ktorú prevzala dňa 27. 11. 2012 nezaložila do spisu plnú moc udelenú advokátovi

na jej zastupovanie v dovolacom konaní ani obsahom spisu nie je doložené udelenie poverenia pre svojho zamestnanca pre dovolacie konanie.

V dôsledku nerešpektovania výzvy súdu zostal nedostatok vyššie uvedenej osobitnej podmienky dovolacieho konania neodstránený. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na to dovolacie konanie zastavil (§ 243c O. s. p. v spojení s § 241 ods. 1 O. s. p. a § 104 ods. 2 O. s. p.). Vzhľadom na výsledok dovolacieho konania nezaoberal sa otázkou procesnej prípustnosti dovolania (ani vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu).“

Podľa druhej vety § 241 ods. 1 OSP dovolateľ musí byť zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Podľa § 103 OSP kedykoľvek za konania prihliada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 104 ods. 2 OSP ak ide o nedostatok podmienky konania, ktorý možno odstrániť, súd urobí pre to vhodné opatrenia. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodarí nedostatok podmienky konania odstrániť, konanie zastaví.

Sťažovateľ v sťažnosti namieta, že najvyšší súd porušil jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tým, že zastavil konanie o dovolaní pre nesplnenie podmienky povinného kvalifikovaného zastúpenia podľa druhej vety § 241 ods. 1 OSP. Sťažovateľ tvrdí, že na výzvu najvyššieho súdu reagoval včas a nedostatok podmienky kvalifikovaného zastúpenia v konaní o dovolaní odstránil tým, že najvyššiemu súdu zaslal splnomocnenie, ktorým splnomocnil advokáta [REDACTED] na zastupovanie v konaní o dovolaní. Najvyšší súd tieto skutočnosti nezohľadnil, preto sú jeho právne závery o nesplnení predmetnej podmienky konania arbitrárne, a teda ústavne neudržateľné.

Sťažovateľ k sťažnosti priložil nasledujúce listinné dôkazy, ktorými preukazuje svoje tvrdenie o predložení plnej moci na zastupovanie v konaní o dovolaní advokátom:

1. Podanie z 30. novembra 2012 adresované najvyššiemu súdu označené ako „Vec: Odpoveď na výzvu zo dňa 20. 11. 2012 – zaslanie plnomocenstva.“, v ktorom uviedol:

„V prílohe ctenému Najvyššiemu súdu SLOVENSKEJ REPUBLIKY, prostredníctvom novozvoleného právneho zástupcu zasielam plnomocenstvo do vyššie citovaného dovolacieho konania sp. zn.: 1 Cdo 168/2012.“ Predmetné podanie bolo podpísané advokátom [REDAKOVANÉ], ktorý je v podaní označený ako právny zástupca sťažovateľa. Prílohou tohto podania má byť „Plnomocenstvo z 27. 11. 2012“.

2. „Plnomocenstvo na poskytovanie právnych služieb“ z 27. novembra 2012, ktorým sťažovateľ udelil plnú moc advokátovi [REDAKOVANÉ] na „zastupovanie pred všeobecným súdom v konaní vedenom pod sp. zn.: 1 Cdo 168/2012 na Najvyššom súde Slovenskej republiky proti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] o zaplatenie 12.447,72 € s prísl. a o vzájomnom návrhu žalovanej na zaplatenie 22.790,82 € s prísl.“.

3. Podací lístok, ktorý má časť „Odosielateľ“ opatrenú odtlačkom pečiatky „[REDAKOVANÉ] advokát [REDAKOVANÉ]“, časť „Adresát“ podacieho lístka je vyplnená rukou s textom: „NS SR Župné nám. 13 814 90 Bratislava“. Podacie číslo zásielky týkajúcej sa tohto podacieho lístka je RR894013682SK a podľa odtlačku pečiatky v časti „Prijal“ túto zásielku prijala na prepravu Pošta „Michalovce 1 30. 11. 2012“. Časť „Reklamácia Číslo“ je rukou vyplnená s uvedením „R-004019-13-00032“, v časti „Reklamácia Prijal“ je odtlačok pečiatky Pošty Michalovce zrejme s dátumom 4. február 2013 a nečitateľný podpis.

4. [REDAKOVANÉ] bol adresovaný prípis Slovenskej pošty, a. s., z 5. februára 2013 označený ako „Vec: Výsledok reklamačného konania“, v ktorom táto uviedla:

„Dovoľujeme si Vám oznámiť, že Slovenská pošta, a. s. posúdila reklamáciu podanú na pošte Michalovce I pod č. R-004019-13-00032 zo dňa 04. 02. 2013 ako neopodstatnenú.

... V rámci reklamačného konania bolo zistené: Zásielka bola dodaná 04. 12. 2012, prevzal splnomocnenec PS5844/10.“

Ústavný súd považuje za potrebné najprv uviesť, že samotná otázka, či sťažovateľ odstránil nedostatok podmienky kvalifikovaného zastúpenia v konaní o dovolaní doručením splnomocnenia udeleného advokátovi v súlade s výzvou najvyššieho súdu, je skutková otázka, ktorej preskúmavanie ústavným súdom je vo všeobecnosti limitované jeho ústavným postavením.

Ústavný súd vo svojej doterajšej judikatúre už uviedol, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v zásade nie je skutkovým súdom, ktorý by vykonával dokazovanie na zistenie skutkového stavu, ktorým by mohol či mal odhaľovať pravdivosť skutkových tvrdení (I. ÚS 200/2011, IV. ÚS 445/2013). Ústavný súd v tejto súvislosti tiež uvádza, že aj podľa rozhodovacej činnosti Komisie pre ľudské práva (sťažnosť č. 6172/73, X. v. United Kingdom, sťažnosť č. 10000/83, H v. United Kingdom) sa pod spravodlivým súdnym procesom na účely čl. 6 dohovoru v žiadnom prípade nechápe právo účastníka súdneho konania na preskúmanie toho, akým spôsobom vnútroštátny súd hodnotil právne a faktické okolnosti konkrétneho prípadu. Uvedené platí v zásade aj pre prípad zisťovania, či boli splnené podmienky konania o dovolaní – osobitne podmienky kvalifikovaného zastúpenia dovolateľa v konaní o dovolaní.

Z napadnutého uznesenia najvyššieho súdu vyplýva, že konanie o dovolaní sťažovateľa zastavil z dôvodu nesplnenia podmienky jeho kvalifikovaného zastúpenia v dovolacom konaní. Najvyšší súd uviedol, že sťažovateľa na splnenie tejto podmienky konania vyzval a poučil ho o následkoch neodstránenia tohto nedostatku. Najvyšší súd následne uviedol, že sťažovateľ nedoložil do spisu splnomocnenie udelené advokátovi a ani poverenie pre svojho zamestnanca. Takto dospel k záveru, že sťažovateľ nerešpektoval jeho výzvu, neodstránil nedostatok podmienky konania, preto konanie o dovolaní zastavil.

Vo svojom vyjadrení z 8. apríla 2015 predsedníčka najvyššieho súdu poukazuje na listinné dôkazy, ktoré predložil sťažovateľ k sťažnosti, osobitne sa však s nimi nijako nevysporiadala. V závere svojho vyjadrenia len uviedla, že skutočnosť, že sťažovateľ „v čase rozhodovania dovolacieho súdu nebol zastúpený advokátom bola evidentná“.

Vychádzajúc z uvedených skutočností a s prihliadnutím na to, že ústavný súd v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy zásadne nie je súdom skutkovým, ústavný súd dospel k záveru, že skutočnosti, ktoré uvádza sťažovateľ vo svojej sťažnosti, a dôkazy, ktoré predložil na podporu svojho tvrdenia o doručení splnomocnenia udeleného advokátovi v súlade s výzvou najvyššieho súdu, spochybňujú právny záver najvyššieho súdu v napadnutom uznesení zo 14. januára 2013, že sťažovateľ nerešpektoval výzvu najvyššieho súdu a neodstránil nedostatok podmienky kvalifikovaného zastúpenia v konaní o dovolaní.

Skutočnosti uvádzané sťažovateľom smerujú k tomu, že najvyšší súd sa dopustil pri posudzovaní splnenia podmienky kvalifikovaného zastúpenia sťažovateľa v konaní o dovolaní takého procesného pochybenia, ktoré mohlo zbaviť sťažovateľa prístupu k súdu, pričom v konkrétnych okolnostiach posudzovaného prípadu ide o také závažné pochybenie, ktoré je z ústavného hľadiska neakceptovateľné a neudržateľné. Z týchto dôvodov je zároveň potrebné považovať záver najvyššieho súdu, že sťažovateľ nerešpektoval výzvu najvyššieho súdu a neodstránil nedostatok podmienky kvalifikovaného zastúpenia v konaní o dovolaní, za nepreskúmateľný a zjavne neodôvodnený, a preto z ústavnoprávneho hľadiska za ústavne neudržateľný. Ústavný súd preto rozhodol, že najvyšší súd napadnutým uznesením zo 14. januára 2013 porušil základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku tohto nálezu).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa § 56 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak sa základné právo alebo sloboda porušili rozhodnutím alebo opatrením, ústavný súd také rozhodnutie alebo opatrenie zruší.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

Podľa § 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd právoplatné rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah zruší a vec vráti na ďalšie konanie, ten, kto vo veci vydal rozhodnutie, rozhodol o opatrení alebo vykonal iný zásah, je povinný vec znova prerokovať a rozhodnúť. V tomto konaní alebo postupe je viazaný právnym názorom ústavného súdu.

Keďže najvyšší súd uznesením sp. zn. 1 Cdo 168/2010 zo 14. januára 2013 porušil označené základné právo sťažovateľa podľa ústavy a právo podľa dohovoru, ústavný súd zrušil toto rozhodnutie a vec vrátil najvyššiemu súdu na ďalšie konanie (bod 2 výroku tohto nálezu). Povinnosťou najvyššieho súdu bude riadiť sa právnym názorom ústavného súdu a vysporiadať sa so skutočnosťami uvedenými v tomto náleze. V okolnostiach posudzovanej veci bude potrebné, aby sa najvyšší súd vysporiadal s listinnými dôkazmi sťažovateľa, ktorými preukazuje, že adekvátne reagoval na výzvu najvyššieho súdu a doručil splnomocnenie udelené advokátovi na jeho zastupovanie v konaní o dovolaní, a tiež aj s ďalšími relevantnými dôkazmi (napr. evidencia zásielok doručených najvyššiemu súdu), posúdiť splnenie podmienky kvalifikovaného zastúpenia sťažovateľa podľa druhej vety § 241 ods. 1 OSP a následne opäť rozhodnúť v konaní o dovolaní.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s jeho právnym zastupovaním advokátom (bod 3 výroku tohto nálezu).

Sťažovateľ si uplatnil úhradu trov právneho zastúpenia v sume 331,11 €.

Ústavný súd priznal právnemu zástupcovi sťažovateľa úhradu trov konania v sume 331,11 € v súlade s vyhláškou Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), a to za 2 úkony právnej služby podľa § 14 ods. 1 písm. a) a b) vyhlášky (prevzatie a príprava zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy). Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2013 v sume 130,16 € (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky) a náhrady hotových výdavkov (režijný paušál) za každý úkon právnej služby v sume 7,81 € (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 275,94 €. Keďže advokát podľa priloženého osvedčenia je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 20 % podľa § 18 ods. 3 vyhlášky a podľa zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Následne ústavný súd výslednú sumu 331,13 € upravil v súlade s návrhom sťažovateľa. Ústavný súd nepriznal sťažovateľovi úhradu trov konania za stanovisko k vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu doručené ústavnému súdu 10. júna 2015, keďže z obsahu tohto podania nevyplývajú žiadne nové skutkové okolnosti alebo nové právne názory.

Trovy konania je najvyšší súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP) podľa výroku rozhodnutia.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2015